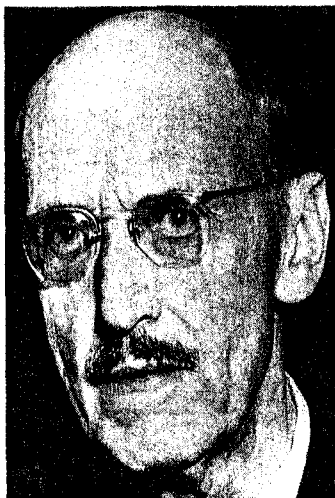

102488

Kong Haakons arkiv i Moskva:

Kong Haakons arkiver er en gåte. Men mye tyder på at kongens beslaglagte papirer må stamme fra tida før krigen.

Det var trolig bare kong Olav og faren som visste hva arkivene inneholdt.

Funnet av de private nedtegnelsene til kong Haakon VII er unikt. Liknende historisk arkivmateriale fra Slottet er aldri funnet. Innholdet i de sju enhetene etter kong Haakon er fremdeles en gåte.

Av OTTAR JAKOBSEN

Riksarkivar John Herstad kan bare spekulere i hva materialet inneholder.

Herstad vet heller ikke hvor omfattende det man nå betegner som kong Haakons private arkiv er. Bare at funnet inneholder sju enheter. Enhetene kan være alt fra en side eller et ark, til en pakke eller eske full av papirer.

Ingen vet

Ingen vet hva dette funnet åpner for. Tyskerne beslagla materiale fra både Arbeiderpartiets og Høyres arkiv. Også dette materialet kan finnes seg her, sier riksarkivar Herstad.

Disse politiske nedtegnelsene stammer fra mellomkrigstida og er som kong Haakons private arkiv tatt hånd om av tyskerne og ført til Øst-Tyskland, for seinere å bli hentet til Moskva.

Hele historien, funnet, omstendighetene rundt, er oppsiktsvekkende, uttrykker Herstad. Han slår fast at kongens beslaglagte papirer må stamme fra tida før krigen. Tyskerne har siden tatt hånd om papirene på Slottet, som var i okkupasjonsmaktens varetekt.

Herstad betegner det videre som en gåte hvorfor kongens papirer er beslaglagt av tyskerne.

Til Moskva

Så snart som overhodet mulig drar jeg til Moskva for å se igjennom arkivene og om mulig finne ytterligere beslaglagt norsk materiale, sier Herstad.

Herstad vil nå sende en formell forespørsel om tillatelse til å få studere papirene i Moskva, samt undersøke om andre norske arkiver har havnet her. Herstad sikter først og fremst til Arbeiderpartiets og Høyres forsvunne arkiver fra mellomkrigstida, som kan ligge gjemt i Moskva sammen med kong Haakons private nedtegnelser.

- Kongen ville brent papirene

Lars Roar Langslet.

Papirene fra kong Haakons private arkiv ville høyst sannsynlig ha blitt makulert, kastet eller brent hvis ikke tyskerne hadde tatt hånd om dem. Kong Haakon kvittet seg med alt personlig materiale, brev som papirer, fortløpende. Det gjorde også hans sønn, kong Olav V.

Det finnes i dag svært lite arkivmateriale etter kong Haakon og kong Olav. Årsaken er rett og slett at de to kongene fortløpende makulerte personlige papirer som kunne komme på avveie siden.

Lars Roar Langslet skriver i sin ferske bok om folkekongen Olav V at så vel Olav som hans far påpasselig kvittet seg med personlige papirer og annet.

Kong Haakon må ha makulert sitt personlige arkiv fra krigstida. Det finnes ikke i dag, sier Lars Roar Langslet til Dagbladet. Han tror kongen har gjort dette ut fra ett eneste hensyn; nemlig å motvirke spekulasjoner.

Vi kan ikke utelukke at det som er funnet i Moskva kan være skrinet med det rare i. På den annen side kan man jo gå ut fra at det nok må ha hatt en hensikt at tyskerne beslagla nettopp disse papirene.

Ukjent innhold

Av SVEN G.J. GJERULDSSEN

Funnet av kong Haakons private arkiver i Moskva kom ikke som noen overraskelse på kongefamilien. Men ved Slottet vet man ikke hva arkivet inneholder.

Vi er blitt underrettet om dette funnet tidligere, og vi avventer hva Riksarkivet kommer fram til, sier kabinettsekretær Magne Hagen til Dagbladet.

Dersom russiske myndigheter skulle gå med på å utlevere kong Haakons arkiver er det langt fra sikkert at offentligheten får vite hva arkivet inneholder. Arkivene er å regne som kongens private eiendom. Før kongefamilien tar stilling til om arkivene skal gjøres tilgjengelig vil de analysere innholdet.

Vi vil være med på å undersøke arkivene som er funnet. I dag aner vi ikke hva de inneholder eller hvor stort dette er, sier Hagen.